TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Lausunto

TSV/11107/2025

13.10.2025

Asiantuntijakuuleminen asiassa Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elatustukilain, lapsen elatuksesta annetun lain sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Tietosuojavaltuutettu on antamassaan lausunnossa TSV/6150/2025 luonnoksesta hallituksen esitykseksi (VN/238/2025) todennut, ettei luonnoksessa ole otettu kantaa siihen, riittääkö pelkkä elatusvelvollisen jakeluosoitetieto todennukseksi hänen asumisestaan elatusvelvollisen kanssa samassa osoitteessa.

Nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä HE 115/2025 edellä mainittua pykäläkohtaista perustelua on täsmennetty lisäämällä, että epäselvässä tilanteessa jakeluosoitetietoa voitaisiin, osana kokonaisharkintaa, hyödyntää arvioitaessa elatusvelvollisen tosiasiallista asuinpaikkaa. Tietosuojavaltuutettu pitää tältä osin tarkennusta asianmukaisena.

Hallituksen esityksessä on elatustukilain 36 §:ään tehty muutoksia kesäkuussa 2.6.−30.6 2025 lausunnolla olleeseen luonnokseen nähden.

Luonnoksessa Kansaneläkelaitokselle olisi annettu oikeus yksittäistapauksessa salassapitosäännösten estämättä antaa havaintoa koskevat tiedot sekä käytettävissään olevat elatusvelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot toimivaltaiselle hyvinvointialueelle.

Nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä Kansaneläkelaitoksen oikeutta tietojen luovuttamiseen yksittäistapauksessa on tarkennettu ja se on kytketty elatuskyvyn uudelleen arviointia koskeviin välttämättömiin tietoihin, jos elatusvelvolliselle on myönnetty 21 §:n nojalla toistuvasti maksuvapautus.

Nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä tietosuojavaltuutettu pitää parannuksena uudelleen muotoiltua elatustukilain 36 §:ää verrattuna aikaisemmassa luonnoksessa olleeseen vastaavaan pykälään.

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Tietojen oma-aloitteinen lähettämäinen hyvinvointialueelle on nyt lisäksi kytketty paitsi välttämättömyysedellytykseen, myös siihen, että elatustukilain 36 §:n mukaisessa tapauksessa edellytetään, että elatussopimuksen tulee olla vähintään vuoden vanha, jos elatustuki sen saajalle on vahvistettu perustuen puutteelliseen elatuskykyyn.

Aikaisemmin lausuttavana olleen lakiluonnoksen mukaan Kansaneläkelaitoksella olisi ollut oikeus tietojen antamiseen paitsi elatustukilain 34 §:n tai 35 §:n perusteella, myös silloin, jos Kansaneläkelaitos olisi saanut elatusvelvollisen olosuhteiden muutoksesta muutoin tiedon.

Nyt lausuttavana olevasta luonnoksesta perusteluista on poistettu maininta siitä, että entisen puolison tekemä ilmoitus elatusvelvollisuudesta voisi johtaa tietojen luovuttamiseen hyvinvointialueelle. Tämän kohdan poisto perusteluista on kannatettava, koska oma-aloitteisen tietojen luovuttamisen tulee perustua tapauksen kokonaisharkintaan, eikä niinkään yksittäisen henkilön tekemään ilmoitukseen mahdollisista muutoksista elatuskyvyssä.

Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarkistaa tarvittaessa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu
Tietosuojavaltuutetun toimisto
anu.talus@om.fi